

Mastitis

Streptococcus agalactiae

(B-streptokokker)

Forekomst

Det er meget forskelligt, hvordan *B-streptokokker* optræder i en besætning. Oftest giver bakterien subklinisk yverbetændelse (dvs. uden symptomer), kronisk vedvarende infektion og senere yversvind. I mange år var under 2 pct. af besætningerne i Danmark smittede. Mange rensede sig, men lige så mange blev nysmittede. Siden 2000 er der sket en betydelig stigning. Den seneste opgørelse fra 2010 viser, at over 6 pct. af besætningerne er smittede.

Symptomer

I nogle besætninger bliver man kun opmærksom på bakterien ved den årlige kontrol, og der opleves ikke forhøjet celletal eller øget antal mastiter. I andre besætninger er infektionen voldsom, og på få måneder kan op til 40-80 pct. af besætningen blive inficeret med udvikling af mastitis og kraftig påvirkning af mælke kvaliteten.

Ud over stigning i celletal ses også store udsving i kimalt. Hvis der er akut infektion med B-streptokokker, kan man se op til 100.000-200.000 total kim/ml ved nogle prøver.

Ved Ct-værdier under 32 er flere end 10 pct. af køerne som regel inficerede.

Forebyggelse

Nysmitte sker især ved indkøb af inficerede køer eller via smitte fra mennesker. Undgå derfor indkøb, og malk altid med handsker.

Hav konstant fokus på smittespredning. Dvs. god malkning, pattedesinfektion med jod, og goldbehandling, hvis det er muligt. Køer med tydelig mælkeforandring eller kronisk mastitis bør sektioneres. De smittede køer isoleres, behandles eller slagtes.

Undgå sår ved at sørge for god patteskudskondition. Brug pattedesinfektion med blødgøring og smør med pattesalve inden kælvning, Undgå kraftigt yverødem, udtørring med kalk eller lignende og sørg for, at malkeanlægget er korrekt indstillet.

Ved virusinfektioner på patterne, som fx herpesmamilitis eller falske kokopper, dyppes med 4XLA.

Mastitis

◀ Kort sagt

- Sørg for god, hygiejnisk malkning ved aftørring, forberedelse og påsætning
- Sørg for korrekt indstilling af malkeanlæg, vakuum og aftager
- Brug handsker, der skiftes og desinficeres jævnligt
- Pattedesinfektion efter malkning med jod mindst 1 pct.*
- Goldbehandling med antibiotika
- Tidlig behandling ved akut mastitis
- Sektionering og udsætning.

* Anvendelse af pattespray i robotbesætninger:

Kontroller, at

- der er spray i dunken
- dysen ikke er stoppet
- der er tryk på sprayen
- spraykegler er ok og rammer pletter
- du bruger jod
  - Lely: Astri – IO
  - VMS: Proactive Plus
  - SAC: Vinterspray

Behandling

Positive køer skal straks sektioneres, slagtes, behandles eller goldbehandles.

Efter eventuel behandling gentestes køerne efter 2-3 uger, men sektionering bør fortsætte indtil slagtning.

Der behandles med penicillin i 3-5 dage og altid i alle fire pletter på positive køer. 80-90 pct. af dyrene helbredes ved første behandling.

Hvis koen ikke helbredes efter første behandling, er der under 10-15 pct. effekt ved gentagen behandling, som derfor frarådes.

Læs også SOP for god malkning på:

www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/SOP

